

ฉบับที่ 25,049 วันอาทิตย์ที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 หน้า 7

สอนเด็กให้อยู่เป็น สักตายเป็นรู้ค่าไม่ทิ้งการณ

นิยามของคำว่า “บ้าน” ส่วนหนึ่งน่าจะหมายถึงพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสำหรับสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด แต่ไม่ใช่สำหรับ “เด็ก” ซึ่งเรื่องนี้ รศ.นพ.อดิศักดิ์ ผดิลกการพิมพ์ ผอ.สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล บอกว่า ในแต่ละปีมีเด็กเสียชีวิตภายในบ้านประมาณ 2.2 พันคน

ปัญหาที่ซ่อนอยู่ภายใต้จำนวนเด็กเสียชีวิตคือ ปัญหาเรื่องของสิ่งแฉดล้อมภายในบ้าน ปัญหาเรื่องการขาดคอบกพรองของผู้ดูแล และปัญหาเรื่องทักษะ ความสามารถในการดูแลตัวเองของเด็กเมื่อต้องอยู่คนเดียว ซึ่งเรื่องการทิ้งเด็กให้อยู่คนเดียวพบว่ามึสูงชันเรื่อยๆ ในสังคมไทย เพราะผู้ปกครองต้องทำมาหากิน ซึ่งการให้เด็กดูแลตัวเองนั้นไม่ใช่เรื่องผิด แต่ควรทำในระยะเวลาที่เหมาะสม

ตัวเลขอายุของแต่ละประเทศไม่ได้แตกต่างกัน คือ ราว ๆ 12 ขวบ เพราะเป็นวัยที่เด็กสามารถคิดในเรื่องยาก เรื่องซับซ้อนได้แล้ว แต่ด้วยปัจจัยหลาย ๆ อย่าง จึงไม่ใช่เด็ก 12 ขวบทุกคนจะสามารถอยู่คนเดียวได้ บางคนอาจจะดูแลตัวเองได้เร็วกว่านี้ หรือต้องใช้เวลามากโขถึงจะอยู่ได้อย่างปลอดภัย

“การที่เด็กอยู่คนเดียว ทุกพื้นที่ของบ้านจึงมีแต่เรื่องอันตราย เช่น ห้องครัวซึ่งมีทั้งของมีคม มีไฟ มีของร้อน ในห้องน้ามีสารพิษตามตู้ตามโต๊ะ โซฟา บันได ระเบียง เครื่องใช้ไฟฟ้า แม้แต่ผ้าม่าน สายรัดผ้าม่านล้วนเป็นอันตรายทั้งสิ้น โดยหากเป็นเด็กโตอันตรายที่เกิดขึ้นเพราะความอยากรู้อึ้งลงมือทดลองทำ โดยไม่นึกถึงอันตราย ส่วนถ้าเป็นเด็กเล็กอันตรายเกิดจากการเล่น นอกจากพื้นที่ภายในบ้านจะเป็นอันตรายแล้วยังมีอันตรายจากคนแปลกหน้าอีกด้วย”

รศ.นพ.อดิศักดิ์ บอกว่า “ไฟฟ้า” เป็นสาเหตุของการเสียชีวิตในเด็กโตเป็นอันดับ 3 รองจากการจมน้ และ การจราจร ส่วนเด็กเล็กเสียชีวิตจากการขาดอากาศหายใจที่ไม่ได้มีสาเหตุมาจากการจมน้ เช่น เอาสายรัดผ้าม่านมาพันคอ

รศ.นพ.อดิศักดิ์

การมีสิ่งแฉดล้อมหลุกเข้าไปในหลอดลมเป็นต้น

ทั้งนี้ เมื่อรู้แล้วว่าสิ่งแฉดล้อมภายในบ้านเป็นสิ่งสำคัญ จึงเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองที่ต้องจัดการสิ่งแฉดล้อมให้เหมาะสม อาทิ ปลั๊กไฟต้องยกให้สูงจากพื้น มีที่ครอบปิด ราวระเบียง ควรทำเป็นซี่แนวตั้งความห่างไม่เกิน 9 เซนติเมตร ไม่ควรทำแนวอนเพราะจะกลายเป็นบันไดให้เด็กปีนป่ายได้

จากนั้นต้องสอนทักษะในการช่วยเหลือตัวเองให้เด็ก ๆ รู้ว่าลักษณะแบบไหนที่อันตราย ไม่ควรทำ ถ้าเจอเหตุฉุกเฉินจะต้องทำอย่างไร ขอความช่วยเหลืออย่างไร พุดอย่างไร หนีอย่างไร โดยยกตัวอย่างให้เห็นเป็น เรื่องๆ เช่น ไฟไหม้ ที่สำคัญต้องสอนทักษะการเอาตัวรอดจากคนแปลกหน้า การรู้เท่าทันต่อคำพูด การโน้มน้าวของคนแปลกหน้า ซึ่งตรงนี้รวมไปถึงการพูดคุยกับคนแปลกหน้าผ่านอินเทอร์เน็ตด้วย

“ผู้ปกครองต้องเตรียมความพร้อมของเด็กๆ เพื่อให้สามารถอยู่บ้านคนเดียวได้ในวัยที่เหมาะสม เพราะคงไม่ใช่ทุกคนที่จะสามารถเข้ารับการอบรมทักษะโฮมอะโลนได้ แต่ฝึกไป แล้วต้องมีการประเมินเด็กๆ เป็นระยะด้วยว่าถึงเวลาที่จะปล่อยให้อยู่บ้านตามลำพังได้แล้ว

หรือไม่ แต่ถึงแม้ว่าตัวเด็กจะทำได้แล้วก็ไม่ได้หมายความว่าเขาจะสามารถดูแลตนเองๆ การดูแลเด็กเล็กเป็นเรื่องยากขึ้นไปอีก อายุที่เหมาะสมในการดูแลเด็กเล็กพร้อมๆ กับการดูแลตัวเองน่าจะอยู่ที่ราว ๆ 15-16 ปี และได้รับการฝึกฝนอยู่พอสมควร”

นอกจากครอบครั้วตัวเด็กแล้ว สิ่งที่ควรเสริมเพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้กับเด็ก ๆ เข้าไปอีก คือ “ชุมชน” เช่น ในหนึ่งชุมชนอาจจะมึครอบครั้วทดแทนสัก 3 หลังคาเรือน คอบดูแลเด็กขามที่ผู้ปกครองมีธุระ การมี “เบบี้ ซิสเตอร์” หรือพี่เลี้ยงเด็กที่ผ่านการอบรม หรือที่ผ่านมาจะพบว่ามึครบบางคนที่อาสาเลี้ยงเด็ก ก็ควรไปส่งเสริมอย่างจริงจัง สนับสนุนเรื่องงบประมาณด้วย เพราะถึงแม้ปัจจุบันประเทศไทยจะมีสถานรับเลี้ยงเด็กต่างๆ แต่ต้องยอมรับว่ายังไม่เพียงพอ

นับเป็นเรื่องที่ต้องช่วยกันเพื่อป้องกัน การข้รรอยเด็กเสียชีวิตโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์อีก.

อภิวรรณ เสาเวียง